

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 24 » 09 2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

для студентів

спеціальності **014 Середня освіта**
предметної спеціальності **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
освітньо-професійної програми **Образотворче мистецтво**
освітньо-професійного ступеня **фаховий молодший бакалавр**

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 021365534 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	0914/21
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«	» 20 21 р.

Розробник:

Білик Ярослав Сергійович, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Білик Ярослав Сергійович, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 28 вересня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії [підпис] Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено

04 вересня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи [підпис] Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи [підпис] Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р. протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	нормативна професійно-практична	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5 /150	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	3
Обсяг годин, в тому числі:	60	90
Аудиторні	28	42
Модульний контроль	4	6
Підготовка і складання підсумкового контролю	-	10
Самостійна робота	28	32
Форма семестрового контролю		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності і самостійного творчого вирішення завдань, формування практичних навичок створення живописних композицій, авторських картин.

Завдання курсу: навчити студентів основам професійного живопису в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини; надати знання з основ теорії живопису, особливостей його художньої мови, навчити практичних вмій і навичок в роботі з різними живописними матеріалами.

Номер в освітній	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст
------------------	----------------------	--------------------------------

програмі		компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-2	Спроможність професійного спілкування в усній і письмовій формах державною мовою	1-9
ЗК-5	Спроможність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих	1-9
ЗК-7	Спроможність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійної діяльності; працювати в команді	2,3,4,5
ЗК-8	Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів професійної етики	1-8
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-3	Вирішення завдань професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності	1-9
ФК-6	Формулювання цілей особистісного і професійного розвитку та умов їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей	1-5
ФК-7	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	1-5
ФК-13	Володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах	1-5
ФК-14	Володіння методами зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами рисунку і живопису	1,2,3,4,5
ФК-15	Застосування знань з основ композиції у процесі виконання творчих робіт	1-9
ФК-16	Володіння знаннями з кольорознавства в професійній педагогічній та художньо-творчій діяльності	1-5
<i>Програмні результати навчання</i>		
ПРН-3	Володіння фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва	1-5
ПРН-8	Застосування комплексного художнього підходу для створення цілісного образу	1-9
ПРН-9	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності	1-9
ПРН-12	Готовність до сучасного художньо-творчого мислення, вміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і	2-5

	культурним середовищем життєдіяльності людини	
ПРН-13	Спроможність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації	1-9
ПРН-14	Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських педагогів та митців	2-9
ПРН-15	Здатність до формування естетичного смаку, художніх навичок учнів середньої школи та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів	1-9
	Організація власної образотворчої діяльності, вибір типових методів та засобів виконання професійних задач, оцінка їх ефективність та якість	1-6
	Здатність виконувати поставлені завдання зі втілення художнього задуму	1-6
	Опанування системою знань з основ теорії професійного живопису	1, 4
	Демонстрація нестереотипного художньо-образного мислення, уяви, спостережливості	1-6
	Спроможність оцінювати предмети та явища дійсності, їх взаємодію	2,3,5,6
	Уміння виконувати конструктивно-аналітичну побудову натури	2,3,5,6
	Здатність працювати в техніці акварельного живопису, виявляти тепло-холодні співвідношення натури	2,3,5,6
	Здатність стилізувати живі та неживі об'єкти у відповідності до поставленого завдання	с. о.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- організувати власну навчальну та творчу діяльність;
- володіти методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності (ПРН-9 ОПП);
- володіти творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
- аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати зображувані об'єкти;
- застосовувати знання з основ композиції та кольорознавства в процесі розробки формальних площинних, об'ємних та просторових композицій і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах (ПРН-15 ОПП);
- виконувати конструктивно-аналітичну побудову натури;
- виконувати ескізи з використанням різноманітних художніх засобів та прийомів;
- використовувати живописні матеріали з урахуванням їх формотворчих властивостей;
- володіти класичними образотворчими та технічними прийомами, матеріалами та засобами;
- володіння фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва (ПРН-3 ОПП);
- застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу (ПРН-8 ОПП);

- дотримуватись послідовності в роботі над зображенням та відтворенням цілісність зображення на завершальній стадії роботи;
- застосовувати знання законів повітряної перспективи та усвідомлювати логіку їх формотворення за допомогою світлотіні, кольору, його тепло-холодних властивостей;
- володіти технічною свободою і розкутістю виконання за умовою міцної живописно-конструктивної побудови;
- бути готовими до сучасного художньо-творчого мислення, вміти використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміти зв'язки образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини (ПРН-12 ОПП);
- популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації (ПРН-13 ОПП);
- підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських педагогів та митців(ПРН-14 ОПП);
- здатні до формування естетичного смаку, художніх навичок учнів середньої школи та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (ПРН-15 ОПП).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Кількість годин		
		Лекцій	Практич-ні	Самостійна робота
1	2	3	4	5
1. Особливості в роботі над живописним зображенням архітектурних елементів	11	4		7
2. Виконання натюрморту з симетричною розеткою	15		8	7
3. Виконання натюрморту з асиметричною розеткою	15		8	7
4. Виконання натюрморту з частиною голови-очі Давида	17		8	7
Модульний контроль	4			
Разом	60	4	24	28
5. Методика роботи над зображенням анатомічних форм в живопису	13	4		9
6. Виконання натюрморту з анатомічною частиною голови людини – гіпсовим черепом	19		10	9
7. Виконання натюрморту з гіпсовою обрубковкою голови людини	19		10	9
8. Виконання натюрморту з гіпсовою частиною обличчя Давида – губи	16		8	8
9. Підготовка і складання	10			

підсумкового контролю				
Модульний контроль	6			
Разом	90	4	38	32
Разом за 3 семестр	60	4	24	28
Разом за 4 семестр	90	4	38	32
Усього годин	150*	8	72	60

*із врахування МКР 8 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Живопис складних форм

Змістовий модуль 1. Живопис архітектурних елементів

Лекція 1. Особливості в роботі над живописним зображенням архітектурних елементів (4 год.)

Історія виникнення і розвиток акварельного живопису. Основи живописного зображення. Природа світла і кольору. Основні властивості кольору. Світловий та кольоровий контрасти. Тепло-холодні співвідношення в живопису. Особливості сприйняття кольору. Основи повітряної перспективи. Лінійна перспектива та її значення в роботі над побудовою архітектурних елементів.

Основні поняття теми: живопис, акварель, перспектива, пропорції, колір, начерк, етюд. [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 1. Виконання натюрморту з симетричною розеткою (8 год.)

Практична робота 2. Виконання натюрморту з асиметричною розеткою (8 год.)

Практична робота 3. Виконання натюрморту з частиною голови-очі Давида (8 год.)

Змістовий модуль 2. Анатомічні форми в живопису

Лекція 2. Методика роботи над зображенням анатомічних форм в живопису (4 год.)

Значення рисунку та живопису анатомічних форм для майбутнього художника, дизайнера. Пропорції та канони в зображенні гіпсових анатомічних форм голови людини. Особливості кольорових співвідношень складних постановок. Послідовність виконання роботи. Техніки живопису.

Основні поняття теми: живопис, акварель, техніка, лінійна перспектива, пропорції. [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 4. Виконання натюрморту з анатомічною частиною голови людини – гіпсовим черепом (10 год.)

Практична робота 5. Виконання натюрморту з гіпсовою обрубковкою голови людини (10 год.)

Практична робота 6. Виконання натюрморту з гіпсовою частиною обличчя Давида – губи (8 год.)

Практична робота 7. Виконання натюрморту з гіпсовою головою (10 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Живопис архітектурних елементів

Практична робота 1. Виконання натюрморту з симетричною розеткою (8 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
 8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
 10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9]

Практична робота 2. Виконання натюрморту з асиметричною розеткою (8 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
 8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
 10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 3. Виконання натюрморту з частиною голови-очі

(8 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
 8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
 10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Змістовий модуль 2. Анатомічні форми в живопису

Практична робота 4. Виконання натюрморту з анатомічною частиною голови людини – гіпсовим черепом (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
 8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
 10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 5. Виконання натюрморту з гіпсовою обрубкою голови людини (10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
2. Виконання підготовчих начерків
3. Вирішення формату та положення картинної площини
4. Компонування зображення на папері
5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
6. Тонове рішення натюрморту

7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
 8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
 10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 6. Виконання натюрморту з гіпсовою частиною
обличчя Давида – губи (8 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
 8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
 10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

Практична робота 6. Виконання натюрморту з гіпсовою головою
(10 год.)

План

1. Постановка натюрморту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
 6. Тонове рішення натюрморту
 7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
 8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
 9. Передача плановості натюрморту засобами живопису
 10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

7 8 Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій.	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять.	1	12	12	14	14
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	10	4	40	4	40
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			108		110
Максимальна кількість балів		218			
Розрахунок коефіцієнта		2,18			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється за 10-ти бальною шкалою.

Змістовий модуль 1. Живопис архітектурних елементів

Самостійна робота 1. Виконання натюрморту з передачею фактури предметів (7 год.)

Самостійна робота 2. Живопис інтер'єру кімнати (7 год.)

Самостійна робота 3. Виконання серії живописних етюдів частин обличчя (7 год.)

Самостійна робота 4. Виконання міського пейзажу (7 год.)

Змістовий модуль 2. Анатомічні форми в живопису

Самостійна робота 5. Виконання серії етюдів портретів людей з натури (9 год.)

Самостійна робота 6. Виконання автопортрету (8 год.)

Самостійна робота 7. Виконання складного тематичного натюрморту(7 год.)

Самостійна робота 8. Стилізація аудиторного натюрморту (8 год.)

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання
Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма проведення: практична
Максимальна кількість балів: 25 балів

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Живопис» II курс III семестр

Разом 60 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	IX	X	XI	XII	XII I	XI V	XV	XV I	XV II	XVI II	XI X	XX
Модулі	Змістовий модуль I																			
Назва модуля	Живопис архітектурних елементів																			
Лекції	1																			
Дати																				
Теми лекцій	Особливості в роботі над живописним зображенням архітектурних елементів																			
Теми практичних занять	Виконання натюрморту з симетричною розеткою					Виконання натюрморту з асиметричною розеткою					Виконання натюрморту з частиною голови-очі Давида									
Самостійна робота	Живопис інтер'єру кімнати					Виконання натюрморту з передачею фактури предметів					Виконання міського пейзажу					Виконання серії живописних етюдів частин обличчя				
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд																			
Підсумковий контроль																				

7. Навчально-методична карта дисципліни «Живопис» II курс IV семестр

Разом 90 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 38 год., самостійна робота – 32 год., модульний контроль – 6 год.,
 . Підготовка і складання підсумкового контролю – 10 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX
Модулі	Змістовий модуль II																			
Назва модуля	Анатомічні форми в живопису																			
Лекції	2																			
Дати																				
Теми лекцій	Методика роботи над зображенням анатомічних форм в живопису																			
Теми практичних занять	Виконання натюрморту з анатомічною частиною голови людини – гіпсовим черепом					Виконання натюрморту з гіпсовою обрубкою голови людини					Виконання натюрморту з гіпсовою частиною обличчя Давида – губи					Виконання натюрморту з гіпсовою головою				
Самостійна робота	Виконання серії етюдів портретів людей з натури					Виконання автопортрету					Виконання складного тематичного натюрморту					Стилізація аудиторного натюрморту				
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд																			
Підсумковий контроль																				

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. *Кириченко М.А. Кириченко І.М.* Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
2. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
3. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
4. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015
5. *Шпак В.О.* Основи живопису. Акварель. Навчальний посібник. – Київ, 2013. – 256 с.: іл.

Додаткова література:

6. Антонович Є.А., Василюшин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
7. Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вишніця: Черемош, 2014
8. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник. Суми: ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012.
9. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т.М.Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
- 10.Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського [www.dnpb ua/](http://www.dnpb.ua/)
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>